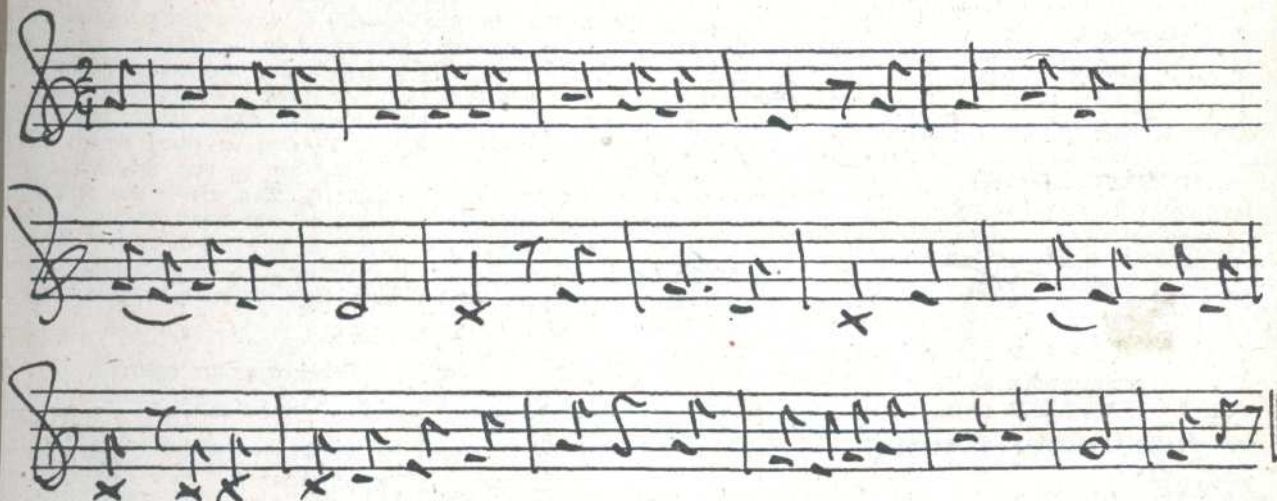

leva ännu i våra bygder och
de utgöra en rik tonskatt.

Ett flitigt insamlingsarbete har under årtiondenas lopp hopbragt flera hundra melodier i vår provins. — Ännu torde dock mycket finnas att tillvarataga och rädda åt nutid och eftervärd.

(En sakkunnig redogörelse för Södermanlands Nyheter av Nils Dencker.)

Den tidigast upptecknade varianten till vår folksångsmelodi, funnen av Hylthén-Cavallius i Gammelstad, Kila, socken, den 7 okt. 1836.

Bland de skatter av gammal allmogekultur, som finnas bevarade hos oss till vår tid, intager den folkliga musiken en förnämlig plats både med avseende på mängden kvarlevande och insamlade melodier och dessas värde från musiksynpunkt. I vida kretsar av vårt folk har också den åldriga allmogemusiken blivit uppskattad till sitt rätta värde. Många av våra folksmelodier, jag behöver bara nämna Ack Värmeland du sköna, Till Österland vill jag fara o. s. v., ha ju blivit synnerligen populära. Svenskarna äro väl också det enda folk, som sjunga sin folksång (Du gamla, du fria) till en från folkets läppar upptecknad melodi. Även i utlandet är den svenska allmogemusiken aktad. Bekant är Rossinis yttrande på en fest hos baron Rothschild i Paris om "Näckens polska": en sådan melodi kan varken jag eller någon annan nu levande tonsättare skriva. När det gäller folkmusik är Sverige främst, sade en gång den framstående danske kännaren fil. d:r A. P. Berggrer, som för mer än 50 år sedan utgav ett stort verk med folkmusik från skilda länder. Enligt Berggren har intet land en sådan rikedom på hänryckande dansmelodier som Sverige. "Italienarnas tarantellor och spanjorernas boleros äro visserligen vackra, men de ha mycket större enformighet än dessa av djup känsla genomströmmade (svenska) melodier".

omkring 15,000 melodier upptecknats och av dessa finnes ungefär tredjedelen i tryck. Alla våra låtar äro naturligtvis inte självständiga melodier. Men olika varianter av samma melodi ha sitt intresse för forskningen och böra därför räddas undan glömskan. De gamla låtarna äga inte endast musikaliskt värde utan även kulturhistoriskt och etnologiskt. Tyvärr har emellertid folkmusikforskningen i vårt land ej hållit jämna steg med samlad. Alla våra berömda namn på området, A. A. Afzelius, Leonhard Rääf, Richard Dybeck, A. J. Arwidson, Chr. L. Wiede och i senare tid Nils Andersson voro samlare av stora mått men knappast folkmusikforskare. Forsk-

ningens viktiga betydelse är bl. a., att den kan utpeka vad som ofördröjligen bör tillvaratagas innan det blir förlöst.

Den sörmländska folkmusiken rätt väl känd.

Den sörmländska folkmusiken är ganska väl känd och har varit föremål för ett flitigt insamlingsarbete, som under de närmaste årtiondena bör fortsättas. Från tiden före 1800-talet början föreligga inga kända melodiuppteckningar från landskapet men en annan notis i äldre skrifter berör folkliga sörmländska musikförhållanden. Kyrkoherde Simming i V, Vingåker omtalar t. ex. från 1680-talet att man vid brölloppen där i äldre tider använt nyckelgiga, julgiga, säckpipa och horn. Dansen i Nyköping vid samma tid omnämnes i ett skämtsam kväde till ett bröllop år 1692, då stadsbarberaren Valentin Petzen gifte sig med Elisabeth Gerningia. Författaren är troligen en student från staden. Av verserna framgår att man brukade både utländska och svenska danser (daldansen):

Nils Dencker.

Träder och träder här an Ehr rörige
Dantzwijske Fötter.
Prijs den winner här nu den kiäck är
i later och åtbörd
Wrängia sig krängia kan (med krökande nöhande Leder)
Alt uppå Tyske (Fransyske maneer och dylijke flere)
Wäl går och an späd' iblan med Dahlkarle (rekarle wijset)
Redlige gamble manner bör och stundom icke (föracktas)
Då man ey tager i ackt hoo går främst